

Arkivsak-dok. 200703075-24
Arkivkode 255
Saksbehandler Bjørn Mæhlum

Saksgang
Fylkesutvalget
Fylkestinget

Møtedato
2.12.2008
9.12.2008

EIERSKAPSMELDING 2008

Forslag til

VEDTAK

Fylkestinget tar saken til orientering.

Fylkestinget ber eierskapsutvalget arbeide videre bl.a. med å legge til rette for et engasjert og offensivt eierskap.

I 2009 settes fortsatt fokus på:

- Gode prosesser rundt styrerekuttering, herunder krav om kjønnsbalanse, kompetanse og aktiv bruk av valgkomite.
- Gjennomgang av selskapenes formål og virksomhet med tanke på Oppland fylkeskommunes fortsatte engasjement.
- OFK skal sette tydelige resultatmål for eierskapet i selskapene.

Når det gjelder vegfinansiering med brukerbetaling, vil eierskapsutvalget ta initiativ mot sentrale fagmyndigheter for å bedre balansen mellom partene generelt og spesielt hva angår deling av kostnader ved overskridelser i vegprosjektene. Videre er det viktig å få gitt en adgang i regelverket - i motsetning til i dag - til en enklere selskapsstruktur slik at flere prosjekter kan organiseres i ett og samme selskap.

Eierskapsutvalget gjentar anmodningen til politikere og administrasjon om å registrere seg i styrevervregisteret.

Audun Tron
leder eierskapsutvalget

SAKSINNSTILLING

Eierskapsmelding 2008

Dette omhandler selskapenes regnskapsår 2007.

Politikerne har vært innkalt til generalforsamlingene for å utøve sin eierrolle.

Også i år innhentet vi datoer for selskapenes generalforsamlinger tidlig på året. Eierrollen skal utøves politisk i henhold til FT sak nr. 6/07. Imidlertid viste det seg at administrasjonen måtte representere OFK med fullmakt i noen generalforsamlinger.

Eierskapsutvalget har gjennom sitt arbeid hatt fokus på samtlige selskap i fylkeskommunens eierportefølje.

Vedlagte oversikt viser arkivnummer for hver enkelt bedrift hvor man bl.a. vil finne årsberetning, regnskap og generalforsamlingsprotokoll.

I sak nr 200703075-23 finnes en sammenstilling av selskapenes styrer, hentet fra generalforsamlingsprotokollene.

Aktiviteter

Eierskapsutvalget består av Audun Tron (leder), Reidun Gravdahl, Kjetil Lundemoen, Anne Marie Bagstad Jøranli, Aksel Hagen og Bernt M. Tordhol.

Siden forrige eierskapsmelding, behandlet i 2007, har eierskapsutvalget hatt 5 møter og bl.a. drøftet:

- Styrer/styresammensetning
- styregodtgjørelser
- rutiner rundt utøvelsen av eierskapsrollen i generalforsamlinger
- vedlikehold av styreregister
- egen kompetanseutvikling
- tilrettelegging for eiermøter
- informasjonsdeling gjennom arbeid med eierskapsportal
- gjennomført kurs i regnskapsforståelse for styremedlemmer og eierskapsutvalget

Selskapssatatus

Energi:

Oppland fylkeskraft AS har en egenkapital på ca 950 mill kr. Selskapet er medeier i Eidsiva Energi AS. For regnskapsåret 2007 har selskapet utbetalt 29,5 mill kr til OFK.

Vegfinansiering:

Hadelandsvegen AS (Rv. 35 Gardermoen-Grua)

Nedbetaling av vegen er i Stortingsprop. forutsatt å ta 13 år fra åpning i 2003, altså i 2016.

Grunnet gunstige innlånsbetingelser, reduserte driftskostnader og en positiv trafikkutvikling kan en nedbetaling allerede i 2013 eller tre år tidligere enn forutsatt være mulig.

Oppland Bompengeselskap AS (Rv 4 Hunndalen-Reinsvoll)

Nedbetaling av vegen er i Stortingsprop. forutsatt i 2014 eller 8 år etter veg åpning som fant sted sommer 2006.

Grunnet gunstige renteavtaler og høy kostnadsfokus på drift tilsier prognosene nå en mulig nedbetaling ett år før tiden, dvs. i 2013.

Gausdalsvegen AS (Rv 255 Jørstad-Segalstad med tilstøtende vegsystemer)

Grunnet forsinkelse i prosjektgjennomføring for fase 1, Jørstad-Follebu, er totalprosjektet forventet ferdig høsten 2009. Trafikantbetaling starter ved ferdigstillelse.

Utbyggingskostnadene vil bli høyere enn forutsatt grunnet økning i entreprisekostnader, kompleksitet i prosjektet og til dels for lave kostnadsanslag, særlig på tilstøtende fylkesveger.

Generelle utfordringer ved vegprosjekter:

Fylkeskommunen – som ansvarlig for fylkesvegene, har inngått avtale om at 2 fylkesveger er en del av et fellesprosjekt Gausdalsvegen AS (Rv255 med tilhørende fylkesvegprosjekt) og hvor bompenger er en vesentlig del av finansieringen.

Kostnadsøkninger – også de som påløper fram til anleggsstart, håndteres etter gitte regler i standardavtale mellom vegmyndighetene og vegselskapet. Håndteringen av slike økninger endrer den forholdsmessige fordeling av kostnader prosjektet er godkjent på bakgrunn av.

En forholdsvis liten del faller på Gausdalsvegen AS, mens fylkeskommunen for fylkesvegprosjektene får en vesentlig større andel enn forutsatt ved godkjenning av prosjektet.

Det bør søkes å balansere avtaleverket, slik at en opprettholder i større grad den fordeling prosjektet ble godkjent ut fra. Det gjelder i første omgang kostnadsøkninger fram til anleggsstart.

Dagens regelverk for vegfinansiering med brukerbetaling forutsetter i hovedsak egne bompengeselskaper for hver enkelt vegparsell som bygges ut. En forenkling bør etterstrebes i regelverket slik at ett og samme vegselskap kan ha det rettslige og økonomiske ansvar for flere utbyggingsprosjekter i fylket.

Kompetanse:

Kompetanse-, universitets- og forskningsfondet i Innlandet AS har pr. dato en kapitalbase på ca 160 mill kr.

Det er en positiv utvikling i næringslivets holdning til deltagelse i universitetsfinansieringen.

Kultur:

Når det gjelder filmengasjementet har Hedmark og Oppland fylkeskommuner tatt initiativet til eiermøte for å sette fokus på eierrollen, finansiering, organisering m.v.

Eiendom:

AS Kirkegaten 74.

Selskapet har i 2007-08 iverksatt en vesentlig oppgradering av eiendommens ventilasjonskapasitet med tanke på forbedret miljø-standard og samtidig forestått vesentlige ombygginger i arealene. Selskapets eiendomsmasse har en salgstakst på 170 mill kr og teknisk verditakst på 275 mill kr. (takst pr. september 2008)

Skysstasjoner:

Skysstasjonenes rolle og eierskap skal vurderes og belyses i arbeidet med strategiplan for utvikling av kollektivtransporten i Oppland.

Attføringsbedrifter:

Hovedformålet er attføring og det generelle inntrykket er at det gjøres et godt arbeid på dette området.

Gudbrandsdal Industrier AS, Hadelands Produkter AS og Topro AS hadde meget gode økonomiske resultater siste driftsår.

Valdres Kompetansevekst AS har hatt en noe vanskelig økonomisk start.

Lillehammer Produkter AS er inne i en konsolideringsperiode. Oppland fylkeskommune, Gausdal og Lillehammer kommuner har oppnevnt et utvalg for å se på mulighetene for økt samarbeid mellom attføringsbedriftene i de to kommunene. (ASVO og Gausdal A-senter AS og Lillehammer Produkter AS)

Utfordringene for attføringsbedriftene er økt konkurranse ved at NAV også kjøper tjenester fra ordinært arbeidsliv. Det stilles også krav til kvalitetssikringssystemer i bedriftene fra sentralt hold.

Som eier av attføringsbedrifter, oppfordrer Oppland fylkeskommune til dialog og samarbeid mellom attføringsbedriftene i fylket.

Utvikling og avvikling i 2008.

Hafjell Alpinsenter AS

Fylkestinget har vedtatt (sak 5/08) å kjøpe 5,33 % av aksjene i Hafjell Alpinsenter AS av Hafjell Holding som eies av DnB NOR Bank ASA. Kommunene Lillehammer og Øyer har gjort tilsvarende vedtak. DnB Nor skal tilby 49 % av aksjene til private investorer. Avtalen om aksjekjøp innebærer at DnB NOR sammen med offentlige eiere skal ha en samlet eierandel på 51 %.

Stiftelsen Østlandsforskning

Det er vedtatt å omdanne Østlandsforskning fra stiftelse til aksjeselskap. OFK har vedtatt å kjøpe aksjer i selskapet for 2 mill kr. Selskapet er ikke stiftet ennå, da prosessen for omdannelse fortsatt pågår. Det er bl.a. søkt stiftelsestilsynet om tillatelse til omdanning.

Selskapet er tenkt å ha en aksjekapital på 12 mill kr og følgende er invitert med:

Oppland fylkeskommune, Stiftelsen Østlandsforskning, Hedmark fylkeskommune, Høgskolen i Lillehammer og Sparebanken Hedmark.

SikonØst ASA

Generalforsamlingen vedtok en styrt avvikling av selskapet og vedtektene ble endret i samsvar med dette.

Innovasjonsselskap i innlandet

Det pågår drøftelser i forhold til innovasjonsselskaper og inkubatorer hvor fylkeskommunen og SIVA er medeiere.

Flyplassinteresser:

Flytrafikk Valdres AS

Det har vært holdt eiermøte i selskapet.

Det er prosess på gang for å se på om selskapets oppgaver kan løses på annen måte eller tillegges andre organ.

Gudbrandsdal Lufthavn AS

Spørsmål om OFK skal trekke seg ut av selskapet er satt på dagsorden i eierskapsutvalget.

Kjente endringer 2009

I tilknytning til forvaltningsreformen:

- vil fylkeskommunene bli medeiere i Innovasjon Norge med 49 %.
- vil det bli opprettet 5 – 7 regionale forskningsfond i Norge.
- kan det etableres regionale innovasjonsselskaper, noe vi allerede arbeider med gjennom Opplandsiva AS
- skal fylkeskommunen oppnevne representanter til høgskolestyrene.

Det er vedtatt å etablere bompengeselskapet E 6 Øyer AS i forbindelse med E 6 utbyggingen fra Tingberg i Øyer til Tretten.

Fylkestinget har vedtatt å stifte selskapet Energiråd Innlandet AS sammen med Hedmark fylkeskommune og Eidsiva Energi AS.

Styrevervregisteret

Det er fortsatt mange som ikke har registrert seg i styrevervregisteret til tross for flere påminnelser. Åpenhet og innsyn rundt folkevalgtes verv og økonomiske interesser er viktig for å fjerne en eventuell mistenkeliggjøring rundt beslutninger som tas på vegne av innbyggerne. Innbyggerne skal føle seg sikre på at alle de som er involvert i prosesser knyttet til beslutninger, også er uten bindinger av noe slag som kan være egnet til å påvirke utfallet av en sak.

Eierskapsutvalget anmoder politikere og administrasjon om å registrere seg.

En sammenstilling av selskapets styre, hentet fra generalforsamlingsprotokollene, finnes i dokument nr 200703075-23

Vedlegg:

Selskaper som Oppland fylkeskommune er eier/medeier i.

Ved å gå inn på saksnummeret som er oppgitt under navnet på bedriftene, vil man bl.a. finne årsberetning, regnskap og generalforsamlingsprotokoll.

Selskap/bransje	Eierandel	Formål (stikkord)	Kommentarer
Energi			
Oppland Fylkeskraft AS 200702894	100%	Selskapets formål er å eie og forvalte eierandeler og aksjer i vannkraftproduksjonsselskaper og annen virksomhet som står i forbindelse med dette.	Oppland fylkeskommunes eierinteresser i Eidsiva Energi AS forvaltes nå gjennom dette selskapet – 9,38%.
Veifinansiering			
Oppland Bompengeselskap AS 200701391	100%	Selskapets formål er å delfinansiere utbyggingen innenfor de mål og rammer som er definert i Stortingsproposisjonen, samt etablere og administrere en ordning med trafikantbetaling og kontrollstasjoner på rv. 4 i Oppland. Selskapet ble stiftet i 2002.	Innkrevingsperioden etter at innkrevingen starter igjen i 2006 er forutsatt å bli 8 år.
Hadelandsvegen AS 200702152	50%	Selskapets formål er å delfinansiere en ny vegforbindelse mellom Grua i Lunner kommune i Oppland og Gardermoen i Nannestad kommune i Akershus. Selskapet etablerer og administrerer en ordning med kontrollstasjoner og trafikantbetaling. Selskapet foretar de nødvendige låneopptak for å sikre fullfinansiering av en ny riksveg 35 mellom Lunner og Gardermoen.	Delfinansieringen skjer ved opplåning i planleggings- og byggeperioden, mens tilbakebetalingen skjer i innkrevingsperioden fra år 2003 til år 2016. Når gjeld og egenkapital er tilbakebetalt, skal selskapet avvikles. Akershus fylkeskommune eier den andre halvparten av selskapet.
Gausdalsvegen AS 200701382	100%	OFK danner bompengeselskapet "Gausdalsvegen AS" med formål å delfinansiere utbyggingen samt administrere en ordning med trafikantbetaling på rv 255 og fv 315.	Selskapet finansierer ca 70 % av utbyggingskostnadene for rv. 255. Beregnet oppstart av bominnkreving er høsten 2009.

Kompetanse			
Kompetanse-, universitets- og forskningsfondet Innlandet AS 200701647	28,36 %	Selskapets målsetting er å bidra til at det etableres et Innlandsuniversitet. Selskapets formål er å bidra til kompetanseheving for sikring og utvikling av trygge og gode bo- og arbeidsplasser i Innlandet gjennom å yte økonomisk støtte til bl.a. faglig utviklings-arbeid på master- og doktorgradsnivå for etablering av et universitet i Innlandet.	
Kultur			
Østnorsk Filmsenter AS 200701846	20 %	Østnorsk filmsenter AS har til formål å bidra til en faglig og levedyktig utvikling av filmmiljøet i østlandsregionen, og arbeide for å styrke interessen for og kunnskap om filmen som kunstnerisk uttrykksform samt virksomhet som står i denne forbindelse.	Selskapet eies sammen med Hedmark fylkeskommune og kommunene Lillehammer, Gausdal og Øyer.
Film 3 AS 200701845	31,4%	Film 3 sitt formål er å videreutvikle medieproduksjonsmiljøet i regionen med særlig fokus på film- og fjernsynsproduksjon. Dette skal gjøres ved å legge aktivt til rette for at det skal være lett å produsere i regionen – ute som inne, samt gjennom å tilby finansieringsordninger for film- og fjernsynsproduksjoner	Eies sammen med Hedmark fylkeskommune, Lillehammer kunnskaps-park, Gausdal kommune, Øyer kommune og Lillehammer kommune
Opplandske Dampskips-selskap AS 200701666	1,4%	Selskapets formål er bevaring av D/S Skibladner som teknisk kulturminne, og samtidig opprettholde dets funksjon som rutegående skip.	Gjøvik kommune er største enkelteier med 6,9 %. Øvrige eiere er kommuner og private.
Eiendom			
Kirkegaten 74 AS 200703163	50 %	Selskapets formål er å stille lokaler til disposisjon for eierne samt utleie av tilgjengelige lokaler til andre aktuelle virksomheter/leietakere gjennom å utvikle og forvalte eiendommene Kirkegaten 72,74,76,78 og 80 i Lillehammer, og i denne forbindelse eventuelt å erverve andre faste eiendommer og/eller overta sameieandeler eller deltakerinteresser i slike eiendommer.	OFK eier selskapet sammen med DnB NOR

Skysstasjoner			
Fagernes skysstasjon AS 200701141	25%	Selskapets formål er å planlegge, bygge og drive en bygning for transport- og serviceterminal for personer, post og gods på Fagernes, og utleie av lokaler til bedrifter og institusjoner med tilknytning til transport- og reiselivsnæringen. Selskapet kan også drive transportterminaltjenester i lokaler eid eller leid av selskapet.	Selskapet eies sammen med Nord-Aurdal kommune, Posten Norge og flere busselskaper.
Otta skysstasjon AS 200702435	25%	Planlegge, bygge og drive en bygning for transport og serviceterminal for personer og persontransport relatert gods på Otta, og utleie av lokaler til bedrifter og institusjoner med tilknytning til transport- og reiselivsnæringen	Selskapet eies sammen med Sel kommune, NSB og Fjord 1 Nordfjord – Ottadalen AS
Attførings- bedrifter			
Valdres Kompetanse- vekst AS 200701788	28,5%	Selskapets formål er å tilrettelegg for deltakelse i arbeidsmarkedet for yrkeshemmede, langtidslidige, personer med innvandrerbakgrunn og andre med bistandsbehov, samt virksomhet som står i forbindelse med dette. For oppdragsgivere leveres tjenester som yrkesavklaring, kvalifisering og kompetanseheving. Arbeidsmarkedsbedrift, stiftet i juni 2004. I sak 95/04 i fylkesutvalget sies det at dette er en "arbeidsmarkedsbedrift" som skal videreføre noe av virksomheten etter Valdres Møbler AS.	Eies sammen med Valdreskommunene. OFK er største eier. Selskapet driver i hovedsak med kvalifisering og kompetanseheving.
Gudbrandsdal Industrier AS 200701283	19 %	Selskapets virksomhet er å drive attføring av yrkeshemmede arbeidstakere gjennom arbeidstrening og kvalifisering med sikte på formidling til arbeid eller utdanning. Kvalifiseringen skal skje i reelle bedriftsmiljøer Selskapet (GIAX) er en attføringsbedrift med personalutvikling som hovedmålsetting. Bedriften leverer tjenester i hovedsak til Aetat.	Selskapet eies sammen med i hovedsak Gudbrandsdalskommuner. Ringebu er største eier. Selskapet produserer bl.a. garasjeport og utstyr til forsvaret

Hadelands- produkter AS 200700886	20,9%	Selskapets primære formål er yrkesmessig attføring og utvikling, produksjon og markedsføring av elektronisk utstyr, samt annen virksomhet som er forenlig med dette.	Eies hovedsakelig sammen med Hadelandskommune og private. Gran kommune er største eier med 35,7 % Bedriften driver i elektronikkbransjen
Lillehammer produkter AS 200301549	31,74 %	Lillehammer produkter AS har til formål å drive fabrikasjon, omsetning og annen virksomhet som kan øke mulighetene for sysselsetting av yrkeshemmede og mindre arbeidsføre.	Bedriften eies i hovedsak sammen med kommunene Lillehammer, Gausdal og Ringsaker og private. Bedriften produserer beskyttelsesbekledning
Topro AS 200701442	16,6 %	Selskapets formål er å eie og drive arbeidsmarkedsbedrifter. Ved produksjon, servicenæring og annen virksomhet å avklare og kvalifisere yrkeshemmede med sikte på formidling til ordinært arbeidsliv eller utdanning. Bedriften kan også gi tilbud om varig sysselsetting Formålet med å beholde aksjene er fordi det er viktige samfunnsinteresser å ivareta, og markedet ikke fungerer. (hentet fra sak 91/03 i Fylkesutvalget)	Bedriften eies i hovedsak sammen med kommunene i Gjøvik-regionen og private. Bedriften produserer utstyr for bevegelseshemmede og er underleverandør innen mekanisk- og elektronikk bransjen.
Utviklings- selskaper			
Gjøvik Kunnskapspark AS 200701282	18,1 %	Selskapets virksomhet er å bidra til lønnsom vekst og utvikling i eksisterende og ny virksomhet gjennom nettverksbygging og krevende prosjekter som involverer bedrifter, kompetansemiljøer, offentlig virksomhet og gründere.	De største eierne er SIVA, Eidsiva, OFK og Gjøvik kommune. Øvrige aksjonærer er i hovedsak kommuner og private.

Lillehammer kunnskapspark AS 200701386	27 %	Selskapet skal bidra til å utvikle privat og offentlig virksomhets evne til utvikling ved å framskaffe og ta i bruk ny kunnskap, gjennom a) Utvikling av kontakt mellom markedene og kompetansemiljøene ved regionens høyere utdannings- og FoU-institusjoner b) å initiere og delta aktivt i næringsrettet nyskappingsarbeid som fremmer bruk av regionens ressurser c) å motivere til å framskaffe og ta i bruk ny kunnskap d) å initiere og utvikle nettverk og møteplasser for regionens nærings- og arbeidsliv e) annen virksomhet som står i forbindelse med dette	Selskapet eies i hovedsak sammen med SIVA, DnB NOR og kommunene i Lillehammer regionen.
Hafjell-Kvitfjell Alpin AS 200702539	24,4 %	Selskapets formål er å vurdere og prioritere hvilke arrangementer som selskapet skal søke lagt til alpinanleggene Hafjell og Kvitfjell, samt markedsføre Lillehammer-området som arrangementssted forberede og fremme søknader om større internasjonale alpine arrangementer og å gjennomføre arrangementene. Selskapet har ikke økonomisk formål for sin virksomhet.	Selskapet eies i hovedsak sammen med Lillehammer Etterbruksfond, Ringebu - og Øyer kommune og alpinanleggene i Kvitfjell og Hafjell
Opplandsiva AS, (Oppland Innovasjon AS) 200703076	50%	Selskapets formål er å legge til rette for utvikling av sterke innovasjons- og verdiskapingsmiljøer i Oppland. Opplandsiva AS skal være et verktøy for partnerskap mellom SIVA og Oppland fylkeskommune, regional utvikling og strategisk planlegging innenfor næringsutvikling i området. Gjennom eierskap i kunnskapspark, næringshager, regionale såkorn- og ventureselskaper, eller andre typer infrastruktur- og innovasjonsselskaper som fremmer formålet: Partene ønsker gjennom selskapet å bidra til: - å øke antall kunnskapsbaserte	Selskapet eies sammen med SIVA

		nyetablering i Oppland - å øke antall vellykkede bedriftsutviklingsprosjekter med aktiv deltagelse fra bedrifter og regionale/nasjonale FoU/høgskolemiljø - å øke tilførsel til nyetableringer i Oppland - strategisk samarbeid for økt kapitaltilgang til fylket - å videreutvikle høgskole/FoU sektoren i Oppland innenfor innovasjon og nyskaping.	
Sikon Øst ASA 200702444	3,2 %	Selskapet vedtok ny formålsparagraf på generalforsamlingen 2008 slik: Selskapet skal søke å oppnå avkastning på investert kapital gjennom videreutvikling og salg av eksisterende portefølje.	De største eierne er Gjensidige Forsikring, Sparebanken Hedmark, Siva, DnB NOR, Eidsiva Vekst AS, Toten Sparebank.
Flyplass- interesser			
Flytrafikk Valdres AS 200701978	20 %	Selskapets formal er å ivareta distriktets interesser vedrørende Fagernes Lufthavn, og herunder å arbeide for økt flytrafikk og at flyplassen videreføres som nasjonal og internasjonal rute- og charterflyplass samt virksomhet forbundet med dette.	Selskapet eies i hovedsak sammen med kommunene i Valdres regionen.
Gudbrandsdal Lufthavn A/S 200702210	10,1%	Selskapets formål er å arbeide for å få en regional flyplass på Tolstadåsen med statlig investerings- og driftsansvar på lik linje med de andre regionale flyplassene i landet.	Selskapet eies i hovedsak sammen med Nord-Gudbrandsdal-kommunene og private.
Revisjon			
Innlandet revisjon IKS	19%	IR har som oppgave å utføre revisjon i kommuner Selskapet kan også tilby tjenester til andre kommuner og virksomheter som fører regnskap etter de kommunale regnskapsprinsippene, samt i andre virksomheter der selskapet er valgbar som revisor. Selskapet skal levere sine tjenester til selvkost, og har ikke erverv til formål.”	Eies sammen med en rekke kommuner i fylket.